

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 116. Quandonam impedimentum, aut aliquid aliud, circa quod dispensandum esset, censeatur publicum, notorium, occultum, deductum ad forum contentiosum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

rogaretur. Oppositum tenui, nam nec Pontifex solet dispensare cum catholico, nisi conjux acatholica convertatur: Itaque separet se Titius, donec Pontificis benignitatem efficacius implo-
raverit.

§. 4. Si conjuges acatholici & impediti post contractum Matrimonium convertantur, facultas 3. Nuntii Apostolici & Episcopi habet, quod dispensare possint etiam in 2. gradu, dummodo non attingatur 1. mus: attamen facultatem illam non habent quoad Matrimonia contrahenda, etiam si uterque sit acatholicus, cum de contrahendis non meminerit facultas, & ejusmodi facultates plus non afferunt, quam sonent. Quod si acatholici converti nolentes peterent Romæ dispensationem, eo fine, ut proles suæ apud catholicos censerentur legitimæ, quamvis digni non sint, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiantur, cujus salubria monita temere contemunt, uti habet Trid. sess. 24. c. 5. De ref. Matr. tamen credo S. Sedem facilius cum illis se eousque submittentibus dispensaturam, & audivi aliquando factum esse, quia hoc sæpe ad conversionem prolium multum conferre potest istâ dispensatione gaudentium.

§. 5. Si conjuges acatholici conversi fuerint ante Matrimonium cum impedimento contractum, non ideo possunt dispensari, quia si catholici facti contraxerint, non dicitur dispensari cum hæreticis in Matrimonio contracto.

Q. 116. Quando nam impedimentum, aut aliquid aliud, circa quod dispensandum esset, censeatur publicum, notorium, occultum, deductum ad forum contentiosum. R. Debet hoc sciri, nam Nuntii & Episcopi possunt sæpe dispensare in impedimento

Tom. VIII.

P p

vel

vel delictis occultis, non autem in publicis. Et aliqua de publicitate dixi l. 3. p. 2. n. 1219. à n. 1656. & l. 4. n. 786. adhuc tamen addi debent sequentia:

870. §. 1. Si impedimentum vel crimen, ob quod invalidaretur Matrimonium, probari nequeat duobus saltem testibus, aut licet probari possit, si necdum sit probatum, non censetur adhuc publicum factum vel Jure; unde, si etiam non sit famam publicum, censetur occultum: *Suar. Barb. Pias. in praxi Episc. p. 1. c. 1. n. 56. Tamb. De Sacram. l. 8. t. 2. c. 5. n. 17. Castrop. t. 3. d. 6. p. 25. §. 1. n. 9. Molin. De just. t. 3. d. 79. Nec obstat, quod sit violenta suspicio vel mullitatio e eo, quia adhuc posset aliquam tergiversatione celari, & ut hic censetur publicum, debet à multis scribi. *Sanch. l. 8. d. 34. n. 55. Tamb. supra, quamdiu enim aliquis non ideo laborat, publicam infamiam, tamdiu obviatur publico scandalo, adeoque censeri debet occultum, Henriq. Rodriq. Nav. in summa lat. c. 27. à n. 254. Suar. De cens. d. 41. l. 3. n. 6. Mol. supra n. 8. Azor l. 8. t. 1. c. 10. q. 9. Dummodo personæ, quibus est notum, sint infra decem, inquit Pignat. tom. 6. c. 99. n. 8. & 9.**
871. §. 2. Ut impedimentum censetur publicum, non est satis, quod actus, per quem incurritur, sit publicus, sed etiam requiritur, ut publicum sit, talem actum esse impedimentum, uti à pari dixi de delicto l. 6. p. 2. n. 1657. tenetque etiam Pignat. à n. 30. Et ratio est, quia non queritur, an actus, ex quo oritur impedimentum, sit publicus vel occultus, sed queritur, an impedimentum sit publicum; quando autem qualitas afficit vocem, afficit hanc in sua ratione & formaliter, ergo si publicitas non afficit forma-

formaliter rationem impedimenti, non debet impedimentum dici publicum in ratione impedimenti, ergo manet simpliciter impedimentum occultum: *Nav. Sayr. Sa, Sanch. n. 56. Tamb. supra, Busenb. relatus l. 1. n. 707. Krim. n. 2342.*

§. 3. Si impedimentum etiam in ratione impedimenti fiat publicum post executam dispensationem, quam vis data fuerit ab illo, qui non poterat dispensare in impedimento publico, hoc non obstat valori dispensationis datae, quia hæc priore tempore, quo impedimentum erat occultum, fuit valida & sortita est effectum, ergo nunc invalidari non potest: hinc etiam ordinariè poterit Judex prudenter tum suppressere talem publicitatem, cum enim Matrimonium contractum invalidari non possit, ordinariè melius vitabitur scandalum omittendo actionem, quam admittendo frustraneam litem pro tentando divortio; ideòque notant etiam *Henriq. & Sanch. l. 3. d. 15. n. 13.* eum, qui pro foro interno per Breve *Penitentiarie* in occulto impedimento dispensatus est, non esse molestandum in foro externo: Si tamen impedimentum dictum esset publicum, posset ratio scandali postulare separationem, aut obtentionem talis dispensationis, quæ manifestari posset.

§. 4. Si impedimentum sit publicum in alio loco, sed occultum hic, ubi dispensatio petitur, nec detur periculum proximum, ut in hoc loco publicetur, aliqui affirmant, alii negant posse hic reputari occultum, utrique probabiliter, uti in pari dixi l. 6. p. 2. n. 1658. tenetque etiam *Piasc. supra cum illis, qui affirmant cense-ri hic occultum, quamvis cum aliis teneat Pignar. n. 29. Vide tamen dicenda n. 951.*

Pp 2

§. 5.

874. §. 5. Crimen, quod notū est solis complicibus, quamvis hi multi sint, censetur occultū, nam occultū est, quod probari non potest, sed per complices non potest probari, quia regulariter socii criminis in criminalibus non admittuntur ut testes, & licet admittantur in criminibus exceptis, tamen probationem non faciunt, uti habent Jura & AA. cum *Pignat. t. 6. conf. 99. à n. 27.*
875. §. 6. Si Ordinarius vel Parochus aliunde resciat impedimentum, & simul resciat dispensationem esse datam tantum pro foro interno, quamdiu hoc illis juridicè non denunciatur, possunt dissimulare & assistere, ac permittere, ut maneat in usu Matrimonii, quia manet occultum: è contrà, si impedimentum juridicè ipsis denunciatum sit, debent suspendere executionem, aut etiam prohibere usum Matrimonii, usque dum in foro externo probent se dispensatos, quia Judex imploratus non debet negare justitiam, *Sanch. Krim. n. 2363.*
876. §. 7. Quando nam aliquid dicatur esse deductum ad forum contentiosum, explicavi l. 6. p. 2. à n. 1659. Adde ex *Pignat tom. 6. conf. 99. seqq.*
1. Quamvis reus falsis probationibus & testibus se defenderit, & sic sit absolutus, delictum ejus non amplius censetur publicum.
 2. Id tenet, quamvis non sit absolutus definitivè tanquam innocens, sed tantum quasi suspensivè, si nempe absolvatur à processu, eò quòd non sit probatus culpabilis.
 3. Id tamen non tenet, si tantum sit relaxatus sub fidejussione de se suo tempore representando, tum enim necdum finitum est iudicium.
 4. Delictum clerici manet occultum, licet à Judice seculari in contumaciam fuerit condemnatus, & etiamsi occasione illius sententia

tentia nata sit ipsi infamia publica, non ideo est irregularis.

§. 8. Quando S. Pœnitentiaria in Rescripto ad- 877.
dit, dummodo omnino occultum sit, quod uterque ora-
torum in mortem dicti mariti machinatus sit, & planè
ignoretur, quod illius mors inde secuta sit, plus requi-
ritur ad occultum, uti colligitur ex particulis,
omnino occultum, & planè ignoretur, unde Ho-
stiens. J. Andr. Pignat. n. 11. dicunt tum requiri, ut
non sit famâ notum nec ullâ ratione probari
possit. Quando nam autem hæresis in ordine ad
facultatem absolvendi dicatur occulta, habet
Pignat. n. 12. & satis dixi l. 6. p. 2. à. num. 1649.
1656.

Q. 117. Quid notandum sit circa illos, quibus com- 878.
mittitur potestas dispensandi, vel dispensatio ipsa. R. §.
1. Potestas, quam Episcopi habent ex generali
vel tacita concessione dispensandi in legibus Pa-
pæ vel Conciliorum, censetur ordinaria, ideò-
que delegari potest, quia conceditur ratione Of-
ficii, & est perpetua, Gloss. in Cap. fin. De off. ordi-
din. Covarr. Suar. Sanch. Castrop. Krim. n. 2042.
2055. Docet etiam Gob. tr. 9. num. 701. Epi-
scopos in Germania solere subdelegare faculta-
tes etiam extraordinarias sibi concessas; & ideo
ex Cap. 3. De off. deleg. potest Episcopus causam
sibi à Sede Apostolica delegatam subdelegare
suo Vicario generali, fortè ideo, quod Papa de-
legans non attendat ad industriam personæ, uti
habet Dynus apud Gob. n. 702. vel quia delegatus
supremi Principis potest causam subdelegare se-
cundum Auctores n. 885. citandos. Si tamen in-
dustria hujus personæ, cui committitur, esset
electa, certum est non valere subdelegationem,
uti docent omnes cum Gob. n. 709. Quando nam